

मराठी अभ्यासक्रम (नवीन)

२०२१-२०२२

एम्. ए. भाग २ / सत्र ४

पर्यायी अभ्यासपत्रिका क्र. ४: ४ - ब -उपयोजित मराठी

संगणक क्रमांक - 404602

उद्दिष्टे - १) मराठीच्या उपयोजनाची विविध क्षेत्रे माहीत करून घेणे

२) सैद्धांतिक ज्ञानाचे उपयोजन करण्यास शिकणे

३) विविध प्रकारचे लेखन करण्याची क्षमता निर्माण करणे

निष्पत्ती (PSO) - १) विविधव्यवसाय क्षेत्रांची ओळख करून घेता येईल.

२) व्यावसायिक कौशल्ये शिकता येतील

३) व्यवसायाच्या नव्या संधी जाणून घेऊन त्यादृष्टीने अद्ययावत बनता येईल.

क्र.	अभ्यासघटकांचे विवरण	श्रेयांक	तासिका	गुण
१	वृत्तपत्रासाठी लेखन <ul style="list-style-type: none">मराठीच्या उपयोजनाची विविध क्षेत्रेवृत्तपत्रासाठी परीक्षणलेखन(स्वरूप, वैशिष्ट्ये, मर्यादा)वृत्तपत्रासाठी स्फुटलेखन (स्वरूप, वैशिष्ट्ये, मर्यादा)वृत्तपत्रासाठी स्तंभलेखन(स्वरूप, वैशिष्ट्ये, मर्यादा)मराठी लेखनाचे नियम	१	१५	२५
२	संपादन <ul style="list-style-type: none">नियतकालिकाचे संपादन - दैनिके/ साप्ताहिके/ मासिके/ वार्षिकेवाङ्मयीननियतकालिकाचे स्वरूप व संपादन / संपादकीय लेखनग्रंथसंपादन- निवडक साहित्य / गौरवग्रंथ/ विशिष्ट विषयावरील ग्रंथग्रंथनिर्मिती आणि संपादन - संहितेचे संपादन (संहितेच्या प्रकारानुसार)मुद्रितशोधन / सूची करणे / पृष्ठसंख्यानिश्चिती/ मूल्यनिश्चिती	१	१५	२५
२	कोशवाङ्मय व नोंदलेखन <ul style="list-style-type: none">कोशाचे विविध प्रकारमराठीतील कोशवाङ्मयाची परंपराकोशासाठी नोंदलेखन (पूर्वतयारी, नोंदीचे स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये)मराठीचे संगणकीय उपयोजन - ब्लॉग लेखनसामाजिक माध्यमे (फेसबुक, ट्वीटर, इन्स्टाग्राम), संपर्क माध्यमे (इमेल, वेबसाईट) यांचा वापर व मराठीचे उपयोजन	१	१५	२५
४	सूत्रसंचालन <ul style="list-style-type: none">सूत्रसंचालनाचे स्वरूप आणि प्रकार / सूत्रसंचालकाच्या जबाबदाऱ्या	१	१५	२५

	<ul style="list-style-type: none"> • आवाजाची गुणवत्ता, चढ - उतार, उच्चार व संवादकौशल्य • वाङ्मयीन कार्यक्रमाच्या सूत्रसंचालनाची पूर्वतयारी / संहिता लेखन <p>मुलाखत</p> <ul style="list-style-type: none"> • मुलाखतीचे प्रकार/ कौशल्य आणि पूर्वतयारी / मुलाखतकाराची जबाबदारी • आवाजाची गुणवत्ता / भाषेवरील प्रभुत्व / संवाद कौशल्य • साहित्यिकाची मुलाखत - पूर्वतयारी व अभ्यास 			
	एकूण	४	६०	१००

ही अभ्यासपत्रिका शिकताना विद्यार्थिनींनी वृत्तपत्रीय लेखन, वाङ्मयीन नियतकालिके, संपादित ग्रंथ, कोश इत्यादी साहित्याचे नमुने पाहावेत अशी अपेक्षा आहे.

अंतर्गत परीक्षापद्धती - १) २५ गुणांच्या दोन परीक्षा घेणे आवश्यक आहे. त्यांच्या गुणांची सरासरी काढून ते अंतर्गत परीक्षेचे गुण मानावे.

२) या विषयाची एक अंतर्गत परीक्षा पहिल्या तीन अभ्यासघटकांवर आधारित असावी. प्रत्यक्ष लेखन करून घ्यावे व त्यावर गुण द्यावे, (किमान १००० शब्द)

३) दुसरी अंतर्गत परीक्षा घेताना विद्यार्थिनींकडून सूत्रसंचालन वा मुलाखत यापैकी एक प्रात्यक्षिक करून घ्यावे व त्यावरून गुण द्यावे. (सूत्रसंचालन - किमान अर्धातास/ मुलाखत - किमान १० प्रश्न)

संदर्भसाहित्य - १) रसग्रहण : कला आणि स्वरूप - गो. म. कुलकर्णी, कॉटिनेन्टल प्रकाशन, पुणे
 २) सुगम मराठी व्याकरण व लेखन - मो. रा. वाळंबे, नितीन प्रकाशन, पुणे, २००३
 ३) पॉप्युलरचे रीतिपुस्तक, रामदास भटकळ, मृदुला जोशी(संपा), पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, २०१५
 ४) वैखरी: भाषा आणि भाषाव्यवहार, डॉ. अशोक केळकर, मुंबई, १९८३
 ५) अर्वाचीन मराठी - रमेश धोंगडे, कॉटिनेन्टल प्रकाशन, पुणे, १९८३
 ६) भाषा आणि संस्कृती - डॉ. ना. गो. कालेलकर, मौज प्रकाशन, मुंबई, आ. २, १९८५
 ७) मराठीच्या प्रमाणभाषेचे स्वरूप - डॉ. सुहासिनी लद्दू, महाराष्ट्र विद्यापीठ ग्रंथनिर्मिती मंडळ, नागपूर, १९८३

८) व्यावहारिक मराठी- ल. रा. नासिराबादकर, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर
 ९) चलाकरूया सूत्रसंचालन - मनोज पाटील, स्मिता पब्लिकेशन
 १०) सूत्रसंचालन: एक कला - संपा. सुनितातारपुरे / रजनीश जोशी, सुविद्या प्रकाशन, पुणे